Առաջարկվում է գեղարվեստի ինստիտուտը վերանվանել ակադեմիայի

ԼԵՒՈՆ ԳԵՒՈՐԳՅԱՆ

Երեւանի գեղարվեստի պետական ինստիտուտը, թերեւս, հանրապետության մյուս բուհերից առանձնանում է իր էլիտարությամբ, իր առջեւ դրված խնդիրների բնույթով եւ, որ ամենակարեւորն է, դասավանդման ու կադրերի պատրաստման իր ուրույն եղանակով: Ինչո՞վ է ապրում բուհը նոր ուսումնական տարվա նախաշեմին, ի՞նչ հոգսեր ու հիմնահարցեր ունի լուծելու, ինչպե՞ս է լուծում շրջանավարտների զբաղվածության հարցը: Այս հարցերի շուրջ զրուցում ենք ինստիտուտի ռեկտոր Արամ Իսաբեկյանի եւ ուսումնագիտական գծով պրոռեկտոր Սվետլանա Գեւորգյանի հետ:

Ա.Ի. - Մեր բուհին ժառանգություն հասավ վթարային մի շենք, որը այս դժվարին պայմաններում պիտի պահպանենք եւ դեռ շարունակենք ուսումնական պրոցեսը: Մեր եւ նմանատիպ մյուս բուհերը պիտի յուրատեսակ թանգարան լինեն, որտեղ խտացվեն կերպարվեստի ավանդույթները: Այնինչ ժամանակները փոխվել են, պահանջներն այլ են, եւ մենք ուշադրություն ենք դարձրել դիզայնի, ոսկերչության բնագավառների համար կադրեր պատրաստելու վրա:

53 տարվա մեր բուհը չունի իր թանգարանը: Ի վերջո, հանրապետության որակյալ արվեստագետների 90%-ից ավելին մեր բուհն են ավարտել, եւ նրանց աշխատանքների ցուցադրման լավագույն վայրերից մեկը հենց մեր բուհը պիտի լիներ:

Մեր ունեցած պայմաններով շատ բաների հավակնել չենք կարող, կապիտալ վերանորոգման համար ահռելի միջոցներ են պետք, որը դժվար թե մեզ հատկացնեն:

Իսկ ինչո՞վ էր պայմանավորված գեղարվեստաթատերական ինստիտուտի տրոհվելը: Ձեզ, փաստորեն, բաժին հասավ նախկին բուհի ողջ տարածքը, դա գոնե չբարելավե՞ց ձեր վիճակը:

Ս.Գ. - Բուհը մասնատվեց 1995-ին, եւ այդ մասին շատ է խոսվել ու գրվել: Ուղղակի ասեմ, որ նախկին բուհը բովանդակում էր երկու տարբեր բնագավառներ, եւ մասնատումն այլեւս անխուսափելի էր: Բայց միեւնույնն է, տարածքային առումով հարցը չլուծվեց, քանզի մենք ընդգրկեցինք նոր մասնագիտություններ, որոնք լուրջ միջոցներ, նյութատեխնիկական բազա եւ տարածքներ են պահանջում:

Ա.Ի. - 1996-ին մեզ տրամադրեցին նաեւ նախկին «Երեւաննախագիծ» շենքի մի մասը, սակայն տեղի կազմակերպությունների հետ մշտապես տարաձայնություններ էին առաջանում, եւ պաշտոնապես մեզ հատկացվածից դեռեւս լիարժեք օգտվել չենք կարողանում:

Խոսք գնաց նոր մասնագիտությունների մասին, որո՞նք են դրանք:

Ս.Գ. - Մեր ինստիտուտն ունի երկու ֆակուլտետ: Առաջինի մեջ մտնում են ինստիտուտի համար ավանդական ճյուղերը՝ գեղանկարչությունը, քանդակագործությունը, գրաֆիկան եւ արվեստաբանությունը: Երկրորդի մեջ մտնում են նոր մասնագիտությունները՝ դիզայնը, դեկորատիվ-կիրառական, արդյունաբերական գրաֆիկան, մետաղի գեղարվեստական նախագծումը (հիմնականում՝ Հայաստանի համար ավանդական ոսկերչությունն ու արծաթագործությունը), հագուստի մոդելավորումը, կտորի գեղարվեստական ձեւավորումը (բատիկ), նաեւ՝ գորգերի ու կարպետների ձեւավորումը: Սրանք բոլորն էլ հեռանկարային ճյուղեր են: Մենք առաջին անգամ պատրաստում ենք արվեստավարժ ոսկերիչներ եւ արծաթագործներ, փաստորեն, այդ ճյուղերը արհեստից դարձնում ենք արվեստներ:

Նման պահանջարկի առկայությունը նպաստո՞ւմ է ձեր շրջանավարտների զբաղվածության պրոբլեմի լուծմանը:

Ս.Գ. - Ընդհանրապես, մեզ մոտ պետպատվեր գոյություն ունի միայն ընդունելության ժամանակ, իսկ ավարտելիս մեր շրջանավարտները համարվում են ազատ ստեղծագործողներ եւ իրենք են իրենց համար պատվիրատու գտնում: Դա այդպես էր նույնիսկ խորհրդային տարիներին:

Պիտի ասեմ, որ դիզայնի բնագավառում կա մեծ պահանջարկ մասնավոր ֆիրմաների կողմից: Մեր ուսանողներից շատերը արդեն աշխատանք ունեն, պատվերներ են ստանում:

Եւ հետո, մեր ուսանողները հնարավորություն ունեն մասնակցելու միջազգային փառատոնների: Այսպես, վերջին 5-6 տարիների ընթացքում մեր քանդակագործները մասնակցում են իտալական Ռավեննա քաղաքում անցկացվող Դանթեի անվան բիենալեին: Այս տարվա մրցույթին ներկայացվել էին մեր բուհի մի խումբ ուսանողների աշխատանքներ, որոնք շատ բարձր գնահատական ստացան, իսկ հատկապես Միքայել Օհանջանյանի աշխատանքը արժանացավ քանդակի համար բարձրագույն պարգեւներից մեկին: Ժյուրիի կազմում ընդգրկված էր նաեւ մեր բուհի դոցենտ Գարեգին Դավթյանը, ինչը նույնպես մեծ պատիվ էր մեզ համար:

Վենետիկի գեղեցիկ արվեստների ակադեմիայի տնօրենն առաջարկել է մեր ինստիտուտին համագործակցել իրենց հետ:

Ա.Ի. - Տեղին է ավելացնել, որ ժամանակն է վերանվանել մեր ինստիտուտը՝ ակադեմիայի: Աշխարհի նմանատիպ հաստատությունները ակադեմիաներ են, եւ շատերի հետ մեր համագործակցությունն ավելի լուրջ կլիներ, եթե մենք այդ կարգավիճակով ներկայանայինք:

Խոսենք ուսումնական պրոցեսի, նրա կազմակերպման ու ձեւերի մասին: Ինչպիսի՞ն է վճարովի եւ անվճար ուսման հարաբերակցությունը:

Ս.Գ. - Վերջին տարիներին միջին հաշվով տարեկան մեր բուհ ընդունվում են 70-100 հոգի (տարբեր տարիներին այս թիվը տարբեր է): Այս տարի մասնավորապես բաշխումն այսպիսին է՝ 35 անվճար եւ 54 վճարովի: Այս երկու թվերն էլ սահմանվում են պետականորեն: Մեզ մոտ ուսման վարձը մյուս բուհերի համեմատ միջինից բարձր է, ինչը պայմանավորված է դասավանդվող առարկաների բնույթով: Մեծ թիվ են կազմում անհատական պարապմունքները, եւ, ընդհանրապես, մեր ուսանողի վրա ծախսը շատ է՝ նյութեր, տարածքներ լաբորատորիաներ, բնորդներ...

Ա.Ի. - Ծնողների զգալի մասը դժվարանում է վճարել վարձերը, սկսում է ամեն տեսակի դիմումների տարափը՝ կամ զեղչեր, կամ էլ՝ ընդհանրապես վճարելուց հրաժարվելու խնդրանքներով: Զուտ մարդկայնորեն բոլորին էլ հասկանում ես, բայց կարողանում ես ընդառաջել միայն մի մասին, բնականաբար, մեր «գրպանի» հաշվին, քանի որ հարկային տեսչությունը մեզանից վերցնում է լրիվ հարկը: Լավ է, գոնե վերջերս բուհերի վրայից հանվեց ավելացված արժեքի հարկը, թե չէ մինչ այդ մեր եկամուտների մոտ 60%-ը պետությանն էինք մուծում:

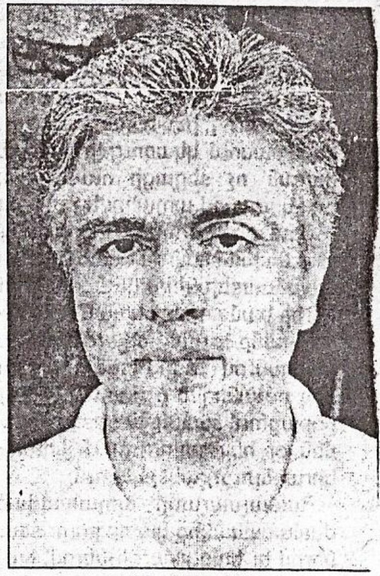

Իսկ ի՞նչ նորույթներ ունեք, նաեւ առաջիկա ծրագրեր եւ անելիքներ:

Ս.Գ. - Անցյալ տարի Գյումրիում բացեցինք մեր ինստիտուտի մասնաճյուղը, ինչը վաղուց էր պետք անել հաշվի առնելով տեղի վաղեմի ավանդույթները: Մասնաշենքն ունի հրաշալի պայմաններ՝ ուսումնական պրոցեսի կազմակերպման համար: Ընդունելությունը դեռեւս Երեւանում է անցկացվում, իսկ հետո՝ ընդունվածները մեկնում են Գյումրի՝ սովորելու: Այս տարի կընդունվի 17 հոգի, որոնցից երեքը՝ պետպատվերով, 6 տեղ հատկացված է հագուստի մոդելավորման բաժնին:

Ա.Ի. - Իմ կողմից վերջում ավելացնեմ, որ առաջիկա ծրագրերից առաջնայինը, ես կասեի՝ երազանքը, բուհի ներսում ցուցասրահ եւ թանգարան ստեղծելն է: